

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36C/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2520201843
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:2520201843.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: Ing. L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom E.F Q. XXXX/XX, X., zast.: A3 advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Partizánska 25, Trenčín, IČO: 36 735 311, proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie 3 000 eur s príslušenstvom zastavuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3 102,73 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3 102,73 eur od 26.11.2020 až do zaplatenia, a to do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá.

IV. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného náhrady škody vo výške 6 102,73 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 23.07.2020 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že bol účastníkom trestného konania, bol právoplatne oslobodený spod obžaloby, preto mu vznikol nárok na náhradu škody, ktorá spočíva v uhradených trovách právneho zastupovania vo výške 3 102,73 eur a v nemajetkovej ujme vo výške 3 000 eur. Žalobca podal pred podaním žaloby žiadosť zo dňa 22.07.2020 žalovanému a s poukazom na § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z. z. žiadal nahraďiť škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Žalovaný do podania žaloby na žiadosť nereagoval.

2. Z dôvodu vznesenej námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Piešťany zo strany žalovaného ako aj nesúhlasu Okresného súdu Pezinok s postúpením veci na tento súd, Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením zo dňa 25.02.2021, č. k. 11NcC/2/2021-167 o tom, že nesúhlas Okresného súdu Pezinok s postúpením veci je dôvodný. Miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je Okresný súd Nitra. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.04.2021.

3. Žalovaný k podanej žalobe uviedol, že v uvedenom prípade nie sú splnené podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, nakoľko neexistuje žiadne nezákonné rozhodnutie, ktoré následne bolo zrušené alebo zmenené predpísaným spôsobom, namietal výšku skutočnej škody ako aj nemajetkovej ujmy, uplatňované úroky z omeškania. Poukázal na nález ÚS SR sp. zn. II.ÚS 163/2012 ako aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti Českej republike (sťažnosť č. 57404/08). Skutočná škoda nie je podľa neho bližšie a presne špecifikovaná a vyúčtovanie obhajcu

nedokumentuje dostatočne náklady vynaložené na jeho obhajobu. Doklady priložené k žalobe a suma nákladov na obhajobu nekorešponduje so sumou 3 102,73 eur. Ohľadne nemajetkovej ujmy namietal len strohé a formálne tvrdenia o jej vzniku. Žalobu navrhol zamietnuť.

4. Právny zástupca žalobcu v rámci repliky rozporoval tvrdenia žalovaného vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu, pričom zdôraznil, že rozsudok Špecializovaného súdu je ako dôkaz verejnou listinou, a preto podľa § 205 CSP nie je dôvod o jeho obsahu polemizovať. Pokiaľ má obstať rozhodnutie policajného orgánu o trestnom stíhaní ako také, musí prejsť toto obvinenie cez obžalobu až k odcudzujúcemu rozsudku. V prípade oslobodenia spod obžaloby, o to viac pri ústupe prokurátora od obžaloby, sa z neho stáva nezákonné rozhodnutie. K výške škody uviedol, že žalobca nenesie zodpovednosť za formálnu stránku vyúčtovania advokátom ako obhajcu. Medzi žalobcom a jeho obhajcom nebol žiadny spor, žalobcu mu uhradil sumu uvedenú vo vyúčtovaní a predložil aj dôkaz o úhrade. Uhradená suma predstavuje jeho skutočnú škodu na znížení jeho majetku, ku ktorému nemuselo prísť, nebyť nezákonného obvinenia.

5. Žalovaný v rámci dupliky trval na predchádzajúcom vyjadrení, a tiež na tom, že výdavky na obhajobu žalobcu nemožno refundovať zo štátnych peňazí bez akejkoľvek kontroly. K požadovanému úroku z omeškania uviedol, že treba rozlišovať medzi nárokom na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Pri nároku na náhradu škody treba aplikovať § 16 ods. 4 zák. 514/2003 Z. z., ale nemajetkovú ujmu a jej výšku môže určiť súd iba na základe vykonaného dokazovania, preto nie je doposiaľ dôvodné uplatnenie úroku z omeškania pri tomto nároku.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom právny zástupca žalobcu ešte pred otvorením pojednávania zobral žalobu späť v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy, vo zvyšnej časti trval na písomnej podanej žalobe. Vo svojom prednese odkázal aj na obdobnú vec (ide o ďalšiu osobu, ktorá bola v predmetnej trestnej veci oslobodená spod obžaloby), vedenú na tunajšom súde pod sp. zn. 12C/17/2021, kde súd priznal žalobcovi náhradu škody, pozostávajúcu z odmeny a náhrad nákladov zvoleného advokáta vo výške 3 102,73 eur ako aj nárok na náhradu trov konania. Vec je už právoplatne ukončená. Výšku úroku z omeškania nechal na rozhodnutí súdu a uplatnil ju až odo dňa 06.08.2020, teda uplynutím poskytnutej lehoty na plnenie. Trval na tom, že nárok žalobcu na náhradu škody riadne preukázal, žalobca si uplatnil odmenu vyúčtovanú výlučne v súlade s vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. Žiadny rozpor medzi žalobcom a jeho obhajcom v prípade vyúčtovania odmeny neexistoval a neexistuje.

7. Zástupca žalovaného na pojednávaní odkázal na písomné vyjadrenia k veci. Zdôraznil, že vyúčtovanie advokáta neznamená, že by úkony v ňom uvedené aj vykonal, že sú správne vyúčtované ako ani to, že boli riadne uhradené. Tieto skutočnosti žalobca podľa neho nepreukázal. Následne uviedol, že kontrolou spisu zistil, že žalobca uhradil advokátovi sumy 1 000 eur, 600 eur a 1 502,73 eur. V prípade, ak by súd návrhu žalobcu vyhovel, požiadal o poskytnutie lehoty 30 dní na plnenie, pretože vyplateniu predchádza administratívny postup, keďže sa náhrada škody hradí zo štátnych prostriedkov.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami, ktoré predložil žalobcu, vyjadreniami strán sporu, oznámením o vybavení žiadosti žalobcu zo dňa 25.11.2020 a zistil tento skutkový a právny stav:

9. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národná kriminálna agentúra, národná protikorupčná jednotka, expozitúra Západ, ČVS: X.-XXX/NKA-PK-ZA-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX bolo vznesené obvinenie proti žalobcovi pre podozrenie zo spáchania prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností § 261 ods. 1, ods. 2. písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 2 Trestného zákona spáchané formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Žalobca bol stíhaný za skutok, pre ktorý bol neskôr spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, zn. BB-XT/X/XXXX-XXXXX zo dňa 07.10.2019 oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že prokurátor na hlavnom pojednávaní od obžaloby ustúpil. Rozsudok nadobudol voči žalobcovi právoplatnosť dňa 24.10.2019.

10. Obhajca žalobcu - advokát doc. JUDr. V. A., PhD., vyúčtoval žalobcovi ako aj Ing. U. listom zo dňa 23.10.2019 odmenu a náhrady hotových výdavkov, a to v sume 526,89 eur, 4 732,14 eur a DPH v sume 946,43 eur. Celkovo išlo o sumu 6 205,46 eur, pričom po prepočte na každého z nich odmena advokáta predstavovala voči žalobcovi sumu 3 102,73 eur. Vo vyúčtovaní boli uvedené jednotlivé úkony, za ktoré

si advokát vyčíslil odmenu za poskytnutie právnych služieb v mene žalobcu a ktoré sa týkali výlučne trestného konania, vedeného aj voči jeho osobe. Bola tam vyúčtovaná aj náhrada hotových výdavkov.

11. Suma 3 102,73 eur je skutočná škoda, žalovaný na účet právneho zástupcu zaplatil sumu 1 502,73 eura (21.11.2019), sumu 600 eur (31.07.2019) a sumu 1 000 eur (10.07.2019).

12. Žalobca podal žiadosť o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím a o jej predbežné prerokovanie zo dňa 22.7.2020 na Generálnu prokuratúru SR, doručená jej bola dňa 22.7.2020. Generálna prokuratúra SR na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku odpovedala listom zo dňa 25.11.2020.

13. Podľa Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

14. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej ako zákon č. 514/2003 Z. z.), vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

15. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

16. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

17. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>> a 11 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>>.

18. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

19. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

20. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

21. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

22. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

23. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom.

24. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

25. Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

26. Podľa § 12 ods. 3 písm. a) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej ako vyhláška), pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, jedna dvanásťtina výpočtového základu.

27. Podľa § 14 ods. 1 vyhlášky, odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby:

- a) prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom,
- b) písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej,
- c) účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo za konanie pred súdom alebo iným orgánom,
- 4) pri konaní o dohode o vine a treste, pri konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín, ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny,
- d) vypracovanie právneho rozboru veci okrem trestnoprávnej veci,
- e) návrh na obnovu konania, odvolanie, dovolanie, mimoriadne dovolanie, podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona,
- f) vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie.

28. Podľa § 1 ods. 4 vyhlášky, účinnej od 01.07.2013 do 14.06.2019, Výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o štyri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

29. Podľa § 1 ods. 4 vyhlášky, účinnej od 15.06.2019, Výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o tri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

30. Podľa § 145 ods. 1,2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako CSP), ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

31. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 CSP alebo pojednávanie.

32. Žalobca pred otvorením pojednávania vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 3 000 eur s príslušenstvom, predstavujúcu nemajetkovú ujmu, späť. Súd na základe toho konanie v tejto časti konanie zastavil.

33. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že nárok žalobcu v časti náhrady škody je dôvodný. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody v tomto prípade koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR a uvedenú skutočnosť žalovaný ani nerozporoval (aj keď nezákonným rozhodnutím je stále uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný policajt, v prípade, ak prokurátor podanú sťažnosť obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietne a následne podá obžalobu príslušnému súdu, zakladá tým oprávnenie Generálnej prokuratúry SR konať za štát). Súd ďalej konštatuje, že je splnený predpoklad na súdne prejednanie nároku stanovený v § 16 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., teda žalobca ako poškodený požiadal o predbežné prerokovanie nároku príslušný orgán, ktorý mu až po podaní žaloby písomne oznámil, že neuspokojí jeho nárok.

34. Súd skúmal základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi v konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého musia byť súčasne splnené tri podmienky, a to: 1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu štátu; 2. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľná v peniazoch, resp. nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnostných právach poškodeného; 3. príčinná súvislosť medzi škodou (nemajetkovou ujmu) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne, a v prípade neslňenia čo i len jednej z nich, nie je daná táto zodpovednosť, pričom v právnej náuke a súdnej praxi sa uvádza, resp. zdôrazňuje, že je to žalobca, kto musí preukázať v občianskom konaní existenciu podmienok zodpovednosti žalovaného za škodu.

35. V konaní bolo zásadnou námietkou žalovaného, že v danom prípade neexistuje základ pre žalobu, a to nezákonné rozhodnutie policajta alebo prokurátora. Tvrdil, že ani jeden zo súdov neskonštatoval, že by niektorý z orgánov vydal nezákonné rozhodnutie, resp. postupoval v rozpore so zákonom a že jediným meradlom opodstatnenosti priznania nároku nemôže byť automaticky len skutočnosť, že došlo k oslobodeniu spod obžaloby. Súd sa s uvedeným názorom nestotožnil. Z konštantnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva záver, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, ako je tomu aj v prejednávanom prípade, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 183/2009, 4Mcdo 15/2009, 3Cdo 194/2010). Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. augusta 2010 sp. zn. 4 MCdo 15/2009, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/2014). Obdobný názor konštatoval aj Ústavný súd SR v rozhodnutí zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016, tj. nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávaný prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté.

36. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemožno zbaviť, t. j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Napriek argumentom žalovaného o zákonomnom priebehu prípravného konania, tieto vzhľadom na závery uvedené vyššie nevyklúčujú zodpovednosť štátu, ak bol žalobca spod žaloby oslobodený. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, takéto právo by nemal iba vtedy, ak by si vznesenie obvinenia zavinil sám, bol spod obžaloby oslobodený len preto, že nie je za trestný čin trestne zodpovedný, resp., že mu bola udelená milosť alebo, že trestný čin bol amnestovaný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 64/2008).

37. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že po podaní obžaloby prokurátor na hlavnom pojednávaní ustúpil od obžaloby. Každý občan má nárok na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu iného štátneho orgánu a musí mať účinné právne prostriedky nápravy. Súd postupoval v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. majúc za to, že postupom podľa tohto zákona je dostatočne vyporiadaný nárok žalobcu. V predmetnom trestnom konaní vznikla žalobcovi škoda, keď musel uhradiť svojmu obhajcovi v trestnom konaní trovy právneho zastúpenia. Odmenu za právne zastupovanie platil podľa tarify vyhlášky č. 655/2004 Z. z., úhradu dokladoval, pričom túto sumu si v prejednávanej spore uplatňoval. Napriek tomu, že žalovaný aj namietal vykonanie úkonov právnej služby poskytnutých v rámci trestného konania žalobcovi, súd sa s jeho názorom nestotožnil. Vo vyjadreniach išlo len o uvedenie všeobecných skutočností, že vyúčtovanie obhajcu nedokumentuje dostatočným spôsobom náklady žalobcu na jeho obhajobu a že doklady priložené k žalobe a suma nákladov na obhajobu nekorešpondujú s požadovanou sumou 3 102,73 eur. K tomu súd uvádza, že žalobca listinnými dôkazmi preukázal, že suma 3 102,73 eur je skutočná škoda, ktorá žalobcovi v rámci trestného stíhania vznikla. Žalobca na účet svojho právneho zástupcu v rámci trestného stíhania zaplatil celkovo sumu 3 102,73 eur, čo preukázal výpisom z účtu, resp. dokladom o bankovom prevode v prospech účtu obhajcu, ktorý bol totožný s účtom, ktorý uviedol jeho obhajca v samotnom vyúčtovaní odmeny. Jednotlivé úkony právnych služieb žalovaným namietané osobitne neboli, preto súd dospel k záveru, že žalovaný relevantne nespochybnil vykonanie úkonov právnej služby, nenapádal ich účelnosť, potreby ich vynaloženia zvoleným obhajcom, ich hodnotu. Z tohto dôvodu s poukazom na princípy CSP si súd, po oboznámení sa s nimi, rozsah týchto úkonov osvojil za preukázané. Okrem toho súd uvádza, že po oboznámení sa s obsahom vyúčtovaných úkonov, je možné konštatovať, že sa týkajú výlučne úkonov, ktoré súviseli s trestným konaním - išlo o výsluchy obvinených, žalobcu, podanie opravných prostriedkov. Z rozsudku Špecializovaného trestného súdu v trestnej veci súd zistil, kedy sa konali hlavné pojednávania a ich dátumy sa zhodujú s tými, ktoré advokát uviedol vo vyúčtovaní odmeny.

38. Na základe toho súd žalobcovi priznal uplatnenú sumu 3 102,73 eur, predstavujúcu náhradu škody. Žalobca tým, že si uplatnil náhradu škody za účelne vynaložené náklady jeho ako poškodeného na zaplatenie odmeny advokátovi na obhajobu v rozsahu tarifnej odmeny, postupoval tak aj v súlade s rozhodovacou praxou súdov (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. apríla 2016, sp. zn. 6 Cdo 402/2015).

39. Keďže žalovaný dobrovoľne neuhradil žalobcovi danú sumu, dostal sa s plnením do omeškania. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalobca doručil žalovanému dňa 22.07.2020, poskytol mu lehotu na plnenie 14 dní. Táto lehota žalovanému podľa žalobcu uplynula dňa 05.08.2020, preto si uplatnil nárok na úrok z omeškania odo dňa 06.08.2020, t.j. odo dňa, kedy sa žalovaný dostal s plnením do omeškania. Súd sa s týmto názorom žalobcu nestotožnil, a to z dôvodu § 16 ods. 4 posledná veta zák. č. 514/2003 Z. z. Podľa tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Súd mal v konaní preukázané, že žalovaný listom zo dňa 25.11.2020 žalobcovi oznámil, že jeho žiadosti nevyhovie. Na základe toho sa žalovaný dostal do omeškania s plnením až odo dňa 26.11.2020.

40. Podľa § 517 ods.1, prvá veta a ods.2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

41. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

42. Pokiaľ ide o výšku uplatneného úroku z omeškania, žalobca si ho uplatnil v konaní vo výške 8%. Tým, že sa žalovaný dostal do omeškania s plnením, súd žalobcovi priznal úrok z omeškania iba vo výške 5%, pričom vychádzal zo základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, ktorá bola dňa 26.11.2020 vo výške 0,00 %. Na základe toho súd žalobu vo zvyšnej časti úrokov z omeškania (nad 5% ročne) zamietol ako nedôvodný.

43. V zmysle § 232 ods. 2 CSP súd povolil žalovanému dlžnú sumu splatiť v 30 dňovej lehote z dôvodu potreby subjektu konajúceho za štát zabezpečiť uvedené finančné prostriedky zo štátnej pokladnice.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. Žalobca bol v konaní plne úspešný v časti náhrady škody, preto mu súd priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať. Vo vzťahu k zastaveniu konania súd o nároku na náhradu trov konania nerozhodoval, pretože žalovaný si ich v spore neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.